

Naslov članka/Article:

KAJ JE ULOMEK?

Avtor/Author:

Tinka Majaron

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Matematika v šoli št. 3-4/2016, letnik 22

ISSN 1318-010X

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2016

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/matematika-v-soli/>

Kaj je ulomek?

Kot mnogi učitelji tudi sama nerada vidim, če učencem razlaga matematiko kdo, ki je sam dobro ne razume, saj s tem le ustvarja zmešnjavo v glavah učencev. Ob neki priložnosti pa sem se vprašala, ali tudi jaz kdaj ustvarjam zmešnjavo v glavah svojih učencev? To se je zgodilo, ko sem se zavedla, da je v moji glavi pojem ulomek drugačen od razlage v učbenikih (ostalo se na srečo ujema). Kaj je torej ulomek?

Začetek je vsem jasen – z ulomki se začne, ko celoto delimo na enake dele. Takrat je tudi pojem števila še omejen na naravna števila. Potem se svet števil počasi širi do vseh realnih, v srednji šoli pa še kompleksnih števil. Ulomek pa obtiči na začetku. V mojem najljubšem učbeniku piše:

»Ulomek je izraz oblike $\frac{a}{b}$, kjer sta a in b celi števili in je b različen od 0.«

In nekaj strani kasneje še: »Racionalna števila so vsa števila, ki jih lahko zapišemo kot ulomek.«

Nekaj podobnega piše tudi v ostalih veljavnih učbenikih.

Tukaj vidim zmešnjavo. Dijaki mi na vprašanje, kaj je ulomek, hitro zdrdrajo zgornjo definicijo, ki so jo prinesli že iz osnovne šole. Potem se nam pa zatakne, ko vprašam, kaj je $\frac{\sqrt{2}}{3}$ ali $\frac{1}{\pi}$. Logičen odgovor je, da sta tudi to ulomka. Lahko bi zapisala še kopico drugih neracionalnih ulomkov in zame to SO ulomki.

Meni se zdita pravi definiciji:

Ulomek je izraz oblike $\frac{a}{b}$, kjer sta a in b POLJUBNI števili in je b različen od 0.

Racionalno število je število, ki ga lahko zapišemo z ulomkom s CELIM števcem in imenovalcem.

Kdo ima prav in kdo ustvarja zmešnjavo? Verjetno se komu zdim malenkostna, ampak meni se zdi pomembno. Za reševanje nalog lahko uporabimo različne poti, osnovni pojmi pa morajo imeti za vse enak pomen. Matematika ima za čas, v katerem živimo, poleg vseh ostalih še eno čudovito lastnost: za vse je enaka. Naj taka tudi ostane. Ali bi morala zapisati: naj taka postane tudi pri nas?

Tinka Majaron
Konservatorij za glasbo in
balet Ljubljana